Plymouth Pa. 28 d. Kovo.

Ateinanczią nedėlią apvaikszcziosime vieną isz didžiausių musų szvenczių — Velykas. Isz tiesų dėl kiekvieno krikszczionio brangi yra ta szventė, linksma kiekvienam, į Kristaus iszganingą mokslą tikinczíam, atsimįti, jog musų Iszganytojas atsikeldams isz numirusių, davė iszkilmingą liudyjimą apie savo dieviszką pasiuntinystę.

Visi krikszczionys rupinasi, kad atsakancziai prisirengę galėtų apvaikszczioti to taip svarbaus atsitikimo paminėjimą, szventę. Kiekviens sulaukęs Velykų, linksmai sveikina savo pažįstamus, biciùlius, linkėdams jiems viso labo.

Taigi ir mes linkime kiekvienam savo skaitytojui, o ir visiems savo tautiecziams laimingai sulaukti ir linksmai perleisti Velykų szventes, kad czia dailiai pasielgdami, apsiszvietę mokslo szviesa, galėtume kada, sugrįžę į savo tėvynę iszsiliùsavusią isz po maskoliaus jungo, ten pasidžiaugti savo lietuviszkais marguczíais, apvaikszczioti Kristaus prisikėlimo szventę musų brangios Lietuvos bažnytėlėse.

— Dėl draugų „Susivienyjimo“ galime praneszti linksmią žinią, jog prie „Susivienyjimo“ priguli jau dvylika draugysczių, o sąnarių skaitlius daėjo sulyg 300. O da vis gaunąme isz visų pusių žinias, jog ten ir ten reng asi iszdygti „Susivienyjimo“ kuopos.

Jeigu ir toliaus „Susivienyjimas“ taip augs, kaip paskutinius du mėnesiu (ką Dievedùk), tai iki pabaigai metų skaitysime „Susivienyjimo“ draugus tukstancziais. Draugystės, kurios prizadėjo pristoti prie to abelno mųs visų burelio, privalo kůgreicziaus iszpiltyti savo užmanymą. Jů greicziaus mes susivienysime ir jů didesnis mųs burelis susivienys, tů labjaus pakelsime savo vardą.

Neužilgio galėsime paraszyti apie „Susivienyjimo“ ženklelių prekę.

Del skaitytoju.

Kurie da negavote Kalendoriaus ant szių 1893 metų, tai důkite žinią į redakciją, prisiųsdami už 4 centus markutę. Mes turime da dikto kai anų kalendorių, taigi velytumėme kad ir kiekvienas musų abonentas turėtų jį ir galėtų pasiskaityti puikias istorijas ir apraszymus. Kas kaltas da už gazietą, tai taipogi prie progos gali panaujįti prenumeratą, prisiųsdams pinįgus registravotoje gromatoje, arba per „money order“. Meldžiame taipogi raszant pas mus padůti gerą ir aiszkų adresą, nės tankiai pasitaiko, jog gazieta ar knįgos, kurias mes iszsiuncziame pagal reikalavimą, grįžta atgal. Žmogus užmokėjęs pinįgus, o negaudamas knįgų ar gazietos rugoja ant mųs, mesgi vėl turime baladonę, nežinodami ką daryti su sugrąžįtomis knįgomis. Pasitaiko taipogi, jog musų kostomieris negavęs numerio ar kelių numerių gazietos, rugoja ant musų buk mes jį norį apgauti. Tům tarpu mes visiems įtraukčiems į abonentų knįgas siuncziame gazietą ir tankiai jos negauna skaitytojai isz priežasties pacztorių neatbolnumo, kurie skyrstįdami gromatas, įdeda musų gazietą į box'ą kokio ten ungaro, anglo ar kito kokio kittauczio. Taigi, malonus skaitytojai, kuriems pasitaikytų negauti kurią nedelią musų gazietos, pareikalaukite nů pacztorių, kad jie geriaus dabotų jusų laikraszczius ir neatidavinėtų kitiems. Persikeliant į kitą vietą, reikia důti mums žinią, prisiuntus *naują* ir *seną* adresą. Meldžiame įsidėti gerai, kad norint permainyti adresą, reikia padůti *seną* ir *naują* adresą.

Isz Lietuvos.

— *Krażių* (Res. pav.) miestelis kitkart buvo garsus visoje Žemaitijoje, nės buvo kůmi ir garsįtis: turėjo gyventojų lig 6 tukstanczių, isz kurių ketvirta dalis buvo katalikai. Buvo jame daug puikių namų, trįs bažnyczios ir gimnazija. Viena bažnyczia medinė parapijalna, antra murinė su kliosztoriumi miniszkų augustijonkų, o treczia buvo taipgi murinė su kliosztoriu kunįgų Jezuitu. Jezuitai mokįdavo vaikus gimnazijoje. Po jų isznaikinimui, buvo atkelti Dominįkonai, kurie taipogi iszguldinėdavo mokslą gimnazijoje, ir tůs iszvijus, vyresnybė atsiuntė svietiszkus mokįtojus. Neužilgio po tų mainų bažnyczią Jezuitų sugriovė ir pamatą iszardė, iszarė ir dabar assesorius gudas ant tos vietos bulves (ropukus) sodina.

Krażių gimnazija augsztai stovėjo: buvo garsių mokįtojų, tarp kurių buvo kapelionu a. a. Motiejus Voloncziauskas. Mokįtinių susirinkdavo kartais lig 700. Gimnazija pakasavota, jei neapsirinku, priesz 1863 m. Murai gimnazijos tebėra, kuriůse dabar užsilaiko žygunė su kelioms pamilijoms gudų, o kliosztorių pertaisė į dvikliasinę mokyklą. Parapijos bažnyczia ir minyszkų tebėra. Prie paskutinės gyvena dar keletas minyszkų, kurios, nors vyresnybė nieko joms nedůda, pragyvena padoriai. Kliosztorius medinis, nemažas, apigeris; prie jo priguli didelis sodas ir nemažas žemės gabalas (szmotas). Bažnyczia puikaus stilio, szviesi isz lauko ir skaisti viduje, paauksůtais altoriais, ruiminga, stovi ant kalnelio. Tik nežinau, ar gudai nepagrėbs jos į savo nagus, nės, kad pereitus metus atvažiavo į Krażius arkirėjis isz Kauno, gudai aplinkiniai susirinko ant pasitikimo jo ir padavė jam praszymą, idant pasirupįtų jis pas vyresnybę atimti nů katalikų minyszkų bažnyczią ir pertaisęs ją į cerkvę, jiems atidůtų, nės skundės, kad nėr jiems kame melstis, o katalikams nereikalinga esanti ana bažnyczia. Arkirėjis, palaiminęs jůs, prižadėjo pasirupinti apie tą dalyką. Ir iszties nepraėjo du mėnesiai, kaip atvažiavo apžiurėtojai gudiszki, pasiųsti nů gubernatoriaus. Ką matydami parapijonai įpůlė į neramumą, pradėjo teirautis apie tą giliau ir bažnyczią pridaboti. Szit netrukus atėjo prisakymas iszveszti minyszkas į Kauną, o bažnyczia uždaryti. Bet daktaras katalikas atvažiavęs ir apžiurėjęs minyszkas, pasakė, kad visų negalima veszti, nės sunkiai serga, gali ant kelio numirti ir žmonės prasimanytų, kad vyriausybė jas nusmaugė, dėlto paliko keturias, o kitas, nors ar [taip jau] silpnas, iszvežė. Žmonės-gi iszgirdę pirmiaus apie tą visą, pradėjo buriais dieną ir naktį saugoti bažnyczią. Matydama tą vyriausybė atkėlė pildymą prisakymų, nės nepasinorėjo jai, gedėjos turbut, pasielgti taip kaip padarė su Kenstaiczių bažnyczia, aną sugriaudama. Tame laike žmonės sukruto — jieszkojo užtarytojų, prietelių, nuraszė praszymus pas carą ir carienę. Bet nesulaukdami jokios žinios, nerimavo — surinko isz visos parapijos keletą szimtų rublių, iszrinko kelis apszviestus ir iszmintingus vyrus — ukinįkus, kurie turėjo keliauti į Petropilę ir tenai sziaip taip prisikasus prie paties caro maldauti jį žodžiais, kad paliktų ramybėje bažnyczią. Vienok bijodami, jog nepriėis prie paties caro, nuvažia-

vo pirm pas generalgubernatorių Vilniaus Kochanovą, nů kurio iszgirdę sziůs žodžius: „nebijokite, nebejims nieks jusų bažnyczios“, sugrįžo linksmi namon. Netrukus, atsiuntė ir kapelioną prie tos bažnyczios (visus metus pirma nebebuvo kunįgo).

Dabar Krażių miestelis menkas — lig 3 tukstanczių gyventojų; namai mediniai, prasti, apiplyszę; krautuvių, nors nemażai, bet apituszczios, neturtingos ir visos žydiszkos, iszėmus vieną katalikiszką; yr‘ taipgi viena karczema, užlaikoma kelių dvarponių.

Prekystė maža, gyventojai nuskurdę; daug kiekviename mete bėga į Ameriką. *K.*

Sziame laike pradėjo vis baisiau ir baisiau platintojus lietuviszkų knįgų ir kantrabantnįkus persekioti. Pirma dėl to knįgų persekiojimo buvo nors įstatai, skundė palicija dėl miravo ar apskriczio (akružno) sudo. Dabar vienok gubernatoriai matydami, kad ant to įstatai per mažą (?) koronę uždeda, pradėjo administratyviszku budu, tai yra be sudo sodinti anůs į kalines ir į Sibyrių siųsti. Gerai dar, kad kartais policija důdasi su pinįgais permaldauti. Sztai neseniai vienoje vietoje Žemaicziůse buvo perimtas kantrabantas su knįgomis, kurį nusidavė, palicijantui du rubliu davus, atimti. Tas atsitiko labai pigiai, nės knįgų buvo du dikti maiszai.

Daugiausiai maskolius prigaudinėja Szvėksznių kantrabantnįkai isz Resiainių pavieto. Jie gaben, taipojau arbatą isz Prusų ir spaudintas popieras su firma Maskvos arbatos kupczių Popovo ir Klimuszino, viską falszavodami; per tat anůs iszjůkdami pradėjo Popovais ir Klimuszinais vadinti. Policija ir visi ano parubežio urėdnįkai, dikcziai per Prusus ir žydus apmokami, tyli nieko nematydami

— *Resiainiůse* pasimirė daktars Dombrovskis pradžioje gavėnios. Anas, regis, czia isz Vilniaus atvyko.

Apie *Joniszkę*, Szaulių paviete jau isz priežasties sunkio laiko žmonės nesikakiną javų pardavimu, bet sziaudus ir szieną gana pigiai pardůda, į Latviją vežd ami. Paskui, be mėszlo budami, o laukus užkrėsti negalėdami, superą (superposlat) perka ir tą ant laukų barsto. Nů karto rodos gerai, nės pirmůse metůse javai labai užder‘, bet paskiau taip laukus iszcziulpia, kad suvisum niekas nedera. Půla žemyn pas mumis viskas isz visų pusių!

Kovo mėnesije szaukiami pabilietni kareiviai ant kareivystės mokslo. Kas pasirodys isz to nepaprasto paszaukimo?

— *Suvalkų* gubernijoje siauczia karsztligė ir rauplės.

Nů paskutinio lenkmeczio, kaip statystika parodo, buvo Lietuvoje apie 2000 gyvenimų burliokų rankose, dabar per pusę pasimažino isz tos priežasties, kad daugumas burliokų nů mumis iszsikraustė, lietuviams savo žemes pardůdami, o kiti vėl į lietuvius iszvirto.

Kitą syk barono Keidelio dvarai Gelgaudiszkių parapijoje, ką perėjo į lenkų rankas, dabar isz dalies lietuvinįkams pardůdami yra.

Turiu persergėti, kad labai musza į akis „Vienybės“ rasztinįkų kalba, kurie raszo isz lenkiszko: kůnůgeriausiai, kůnůplacziausiai. Taigi tas *nů* yra tai lenkiszkas (najlepszy, najszerszy) ir be reikalo yra vartojamas.

5 d. Kovo szįmet viename mieste pas vieną gerai žinomą lietuviszką rasztinįką buvo apeiga 10 metinės szventės „Auszros“, szventės atsiradimo maskolių Lietuvoje lietuviszkos žurnalistikos. Buvo sakomos visokios bylos apie tą dalyką ir rodomi gyvi paveikslai. Buvo ant to susirinkimo szeszi toki lietuviai, kurie pabaigė universitetus ir viens, kurs ten nebuvo, su savo giminėmis. Gerta sveikatą Dr. Basanavicziaus, kaipo „Auszros“ inicijatoriaus prie pagelbos kitų lietuvių. Antras toastas buvo už sveikatą dviejų „Auszros“ rasztinįkų, kurie ten buvo. Tie atsidė kavodami gėrė už sveikatą jaunesnių rasztinįkų, linkėdami visoko gero. Paskui visi gėrė už gaspadoriaus sveikatą. Apvaikszcziojimas prasidėjo nů penktos valandos vakare, o pasibaigė ant pirmos naktį. Vieta ir žmonės negali buti parodyti, idant mųs nepriteliai maskoliai nepasinaudotų tůmi dėl persekiojimo anų vyrų.

Lietuvos patrijotai isz pradžios mislijo tik apie dvasiszką atkėlimą etnografiszkos Lietuvos, tai yra tos dalies, kur vien tik lietuviai lietuviszkai kalbantiejie užgyvena. Glaudžias dabar prie mumis ir tie, kurie gyven‘ toje Lietuvos dalyje, kur nebemoka lietuviszkai kalbėti, tai yra nů Gudijos krasztų, lietuvių užkariautų. Taigi tie gudai panorėjo dabar lietuviais buti ir, su tikrais lietuviais besibrolaudami ir ant jų susirinkimų ateidami, nori lietuviszkai iszmokti ir tikrais lietuviais buti, laikydami tą sav už augsztą garbę. Tas atsitinka po didesnius miestus kaipo centrus tokių burelių. (Ką pasakys ant to musų naujalenkiai, kurie, pamesdami savo tėvų kalbą, nori, į lenkų ar kitų svetimtauczių skurą įlysti. Matote, jog mokįti svetimtaucziai užgarbę sav laiko lietuviais vadįtis, lietuviszką kalbą vartoti. Red.)

Siauraivėžinis gelžkelis Žemaicziůse įvyksta. Jau ant to reikalo supirko akcijų ant milijono rublių musų kapitalistai ponai, Czapskis, kn. Aginskis, Plioteris ir kiti.

— *Resiainiůse* trįs seserės, to miesto gyventojės, panos Valentinavicziutės kolonijaliszkų daigtų krautuvę uždėjo prie rinkos ir sulyg szioliai gerai jomis einasi. Dabar ten yra yra dvi lietuviszkos krautuvės (kromai), antras sziaucziaus Ivoszkiavicziaus. Apart prekybos yra dar labai platus kelias dėl uždarbio, o tůmi yra amatai, prie kurių lietuviai nesmarkiai půla. Sztai Kaune yra 150 ziegornįkų ir visi žydai, o nei vieno krikszczionio.

— *Eiriogaloje*, Kauno paviete, gyven‘ advokatas Każdailiaviczia. Tas eidamas gatve (ulyczia) su kunįgu draugu ant ledo sklidumo virto. Kunįgas užvirto Każdailiavicziai ant kojos taip nelaimingai, kad trijose vietose koją nulaužė. Koją ta negerai buvo užgydyta, per tat yra dabar abejonė, kad, jai užsivietrijus, reiks aną atpjauti.

Žmonių tarpe kůlabjausiai Žemaicziůse netik dvasiszkos, bet ir svietiszkos knįgos labai platinas, „Apžvalga“ yra didžioje gůdonėje. Kiti vėl perskaitę „Lietuvos istoriją“ sako: „tai, mat, ir mes kada tai kunįgaikszczius turėjome!“ Sviets pradeda suprasti, kůmi yra. Kantrabantnįkai ir platintojai lietuviszkų knįgų kalba, kad, ką jie per knįgas žmonėms į galvas įdėjo, tai maskoliai nei su kirviu neiszkirs. Noras skaitymo vis didinasi. Gaila, kad mums truksta populiariszkų rasztinįkų; tada galėtų dar didesnė įtekmė buti.

Žaltys.

— *Isz Suvalkų rėdybos.* Kada cholera žiemą visur aptyko, kita epidemija visai nebijo nei žieminių szalczių. Czia noriu kalbėti apie palankumą nekurių lietuvių prie mainymo grynai lietuviszkų

pravardžių ant lenkiszkų, arba nors perkeitimo lietuviszkų užbaigtinių tų pravardžių ant lenkiszkų: — evski, — inski. Kitados tik „poniszki“ norėdavo neszioti „poniszkas“ pravardes, o dabar tas geismas pavirto į abelną epidemiją. Eina pas rajentą (notarijusą) koks Blusius nusipirkti 6 margus lauko. Rajentas klausia jo: „tu vadiniesi Blusium?“ — „Ne!“ atsako tas lyg užgautas: „Blusevicz!“

Daugiausiai prisideda prie darkymo lietuviszkų pravardžių vargamistrai, vedantiejie parapijines metrikų knygas. Jie tankiai pats isz savo valios „padailina“ pravardes patinkamų jiems ukinįkų, nors ir isz szių pastarųjų neviens stengiasi pats iszversdįti savo pravardę. Nekalbant jau apie tai, kad nei viens iszmintingas żmogus nepûsz savo pravardės svetimoms plunksnoms, tasai darkymas pravardžių stojas tankiai priežasczia medegiszkos blėdies, kaip tai stojos vienam‘ lenkui, perkeitusiam savo pravardę, kuriam ponas, katro jis vaikus mokino, mirdamas paskyrė palaikų 8000 rub., bet kada reikėjo sudėti liudijimus, kad jis ta pati asaba, kuriai buvo skirti tie pinįgai, — jokiu budu negalėjo, nės savo tikrąją pravardę paniekino.

Labjausiai żmonis dabar užima, vagys ir pasakojimai apie jûs. Keli vagys neseniai tapo užmuszti. Geisdams atmonyti vienam ukinįkui netoli nû Kalvarijos, żydas pasamdė Voiniczo (felszieriaus) sunų, żinomą visiems vagį, kad jis padegtų tą ukinįką. Nors tėvai Voinicziai yra dori żmonės, bet jų sunus buvo paskutinis paszlemėkas. Samdomas żydo, jis labai mielai apsiėmė padegti minėtąjį ukinįką. Żydas apsiėmė jį pavėżyti keliu iki triobėsių to ukinįko. Privažiavus netoli triobų, Voinicziuks iszszokęs isz vežimo ir priėjęs prie klûno, iszsitraukė saują sziaudų isz stogo ir rengėsi jau padegti. Bet Dievas gelbėjo nû prapulties tą ukinįką. Jis buvo nukirtęs už savo klûno glûsnį, kurio szakutes atbėgdavo gružęti kiszkiai. Tą vakarą, kada piktadėjai rengėsi jį padegti, jis su szaudykle laukė atbėgant kiszkių. Vos tik Voinicziuks užsibraukė degutį (zapalką), kad padegt klûną, anas ukinįkas į jį iszszovė ir padegėjas susmuko ant vietos. Jo kiszeniûse rado prietaisas reikalingas dėl uždegimo. Pats mirdamas prie visko prisipažino ir iszdavė aną żydą.

Kitą vagį užmuszė kaime Mikuliûse (Senapilės pav.). Neseniai sugrįžęs isz Kalvarijos kalėjimo, kur sėdėjo už vagystę, nekuris Skinkys vėl norėjo varyti savo nelemtą amatą. Nuvėjęs į Mikulius taikėsi prie laszinių vieno neturtingo żmogaus, bet turbut nelabai bojo, kaip buvo mokinamas „vagių akademijoj“ (taip żmonės vadina kalėjimus), ar gal buvo glumnos galvos, nės vargszą ant pirmo naujo bandymo, iszėjus isz „akademijos“, sugavo kabinant skilandį. Sugavo jį viens kriauczius (rubsiuvys), priegtam dar szlubas, ir taip jį suszveitė, kad toji naktis buvo jam paskutinė ant szios aszarų pakalnės. Nuvežė potam į Szunskus ir paliko karcziamoj‘ negyvą. Dabar eina tyrinėjimai, patraukta yra apie 20 żmogysczių, kaipo liudinįkų. Tas szlubis rubsiuvys, kuris Skinkį užpampino, taip aiszkina jo myrį: Skinkys buk smarkiai patraukęs skilandį ir neužlaikęs lygsvarybės, griuvo nû augszto żemyn, rėžė vienu szonu į priemenios balkį, o paskui nukrito kitu szonu żemėn tiesiog ant akėczių ir užsimuszė. Visi kalba, kąd niekam nebusią bėdos už tą vagio užmuszimą. Gydytojas, kuris mėsinėjo negyvėlį ir pats tyrinėtojas stengiasi visus iszteisįti. Da reik pasakyti, kad užmusztojo Skinkio vyresnysis brolis ir motina yra apsudyti ant isztrėmimo į Siberiją už vagystes. Mat, visas lizdas vagys.

Paikiszkių Didvalio pavogė ketvertą arklių, kurie galėjo buti verti netoli į 600 rublių. Senapilėj‘ užsidėjo ponų kromas tokiu budu: nuraszė urėdnįkai į gubernatorių, kad jie negalį per żydų suktybes gyventi, apgaudinėjami ant mąsto ir svaro, gaudami kromûse tik nugertas arbatżoles ir t. t. Praszė gubernatoriaus, kad jis pasigalvûtų (pasiranczytų) už jûs fabrikantams ir dideliems prekėjams, jog jie galį be baimės dûti savo tavorus ant bargo į tąjį ponų kromą. Dabar visus pirkinius taș kromas gauna ant bargo, o kaip jûs iszpardûs, tada iszmokės skolą. Vedimas to kromo pavestas p. Chruckiui.

Dvare Mikalinės buvo licitacija arklių. Geresnius erżilus iszpirko kiti dvarponiai pirmiaus. Laike licitacijos ukinįkams pardavinėjo tik kvolcziaunus: szlubus arklius, priespangius ir t. t.

Szergaliûse ėjo vienas vyras į užkurius ant moteriszkės, kuri turi 6 sunus. Tas vyras atsineszė 13 szimtų rublių ir tikėjosi gerai gyvęti, bet apsivilė, nestojos taip, kaip jis tikėjos. Tada vieną sykį užlipęs ant pecziaus.... persiszovė.

Szunskûse atėjus naujam prabaszcziui N. visi dżiaugiasi, girdėdami užvestą per jį lietuviszką giedojimą ant vargonų laike miszių szv. Ten pat rengia nû Velykų atidengti kromą ir užkandżio namą. Vienas katalikiszkas kromas tenai ir dabar yra; kitą užlaiko żydas.

Maskoliai neiszsitenka viskûm, kas tik yra nemaskoliszko: net nemaskoliszkus vardus miestų permaino ant maskoliszkų; taip perkriksztijo dabar du miestu: Dorpatą į Jurjevą ir Dinaburgą į Dvinską. Visoje Suvalkų gubernija skundżiasi su paszaru o labjausiai sziaudų stokûja (brokûja). *Vėżys.*

— *Dzukija.* Asz mislijau kad jau „Užgavėnių diedas“ numirė, bet da gyvas; andai jį patėmijau Balbieriszkyje. Żiuriu, stovi senutis, visas baltutėlis, netikt plaukai ir barzda prażilusi, bet ir rubai ir lapinė isz senatvės pabalusi, tiktai akys, skrûstai, nosis ir lupos, kaszin nû ko pajûdavę.

Daugiausiai liekanų musų praboczių, Dzukijoje da tebegyvûja; mat da czia żmonės užgavėnių utarnįke ir povelius vaiko, kad linai derėtų, ir vaikycziai „Užgavėnių diedą“ isz sniego lipdo, kiti nû kalnų rogutėmis važinėja; vaikinai su merginomis eina į karczemas gelbėti „Laszinių“, kad „Kanapinis“ [kitur Kanapickas] jo neužsmaugtų. Bet jų geras noras ant niekų, nueina: „Kanapiniui“, dvyliktą ant dziegoriaus muszant, ateina į pagelbą bażnyczios varpas, kurs kaip suskamba, „Laszinius“ isz baimės pabėga, visi jo szalinįkai nebtekę savo vadovo, rankas nuleidżia, skyrstosi isz karczėmos ir spudina, su nuliudusia szirdżia, namûsna savo.

„Kanapinis“ pergalėjęs „Laszinių“, skrajoja po karczemos aslą, iszeinantiems szvagżda į ausį: neužmirszkite rytoj‘ ateiti dantų plauti, kad nė żimės jumisp‘ „Laszinius“ neliktų. — Gerai, gerai, ateisime, aczių už užpraszymą, vienbalsiai atsiliepia. Tad gi Pelenų dienoje, vos pasibaigus dievmaldystei bażnyczioje, turėdami pribertus pelenais plaukus, skubiai visi bėga karczemon dantų plauti.

Ta mada plovimo dantų Dzukijoje, itin įsiszaknėjusi yra ir visi ją vartoja, vyrai ir moters, jauni ir seni, pagalios vaikucziai su merginomis žino ir supranta plovimą dantų. Nabagėliai karczemose begiriant „Kanapinį“ ir dantis beplaujant, — pailsta, ypacz seniejie. Žiurėk vakarop susiėmę už rankų lingūdamiesi namon vedasi. Kiti taip nustoja vieko, kad pakelyje — sniegūse tur‘ jieszkoti atsilsio. Jaunesniejie vėl pakelia garsus ginczus apie „Kanapinį“ ir „Laszinių“, kuris isz jūdviejų geresnis, ir ant galų pagalios, kaip dzukai sako, „niaunas‘, niaunas‘ ir suskauna“.

Dzukijoje taip girtybė yra iszsiplatinusi, kad degtine ir prietelių gali nusipirkti; pamylėjus degtine ir talkon kaimynai ateis ar važiūs; be degtinės vėl nieko neloszi; neparodžius degtinės, nė krikszton tavo kudikio nenorės vežti, nė nunumirėlio padės tav palaidoti.

Kad žinotumėte, czia vaikinai su merginomis į pažintį sueina ir jas pamyli degtine karczemoje; užgavėtą nedėlią Žegarų merginas taip pamylėjo vaikinai Balbieriszkyje, kad jos nabagėlės isz meilės ant kojų negalėjo pastovėti, — sudribo.

Jei nori vaitu, valsczaus kasierium, arba lovinįku tapti, imk degtinės valsczionims ir tavę be abejonės iszrinks ant vienos paminėtų urėdystės, jeib tiktai pavieczio valdžia ant to susitaikins ir užtvirtins. Andai, kaip man pasakojo, buvę rinkimai Ud. vaito. Ten visiems yra žinomas, „dzidziulis — ponaicis“ Kampinių Aukselis; jis per kiekvieną rinkimą, ar tai ant lovinįko, ar pagelbinįko, ar kasieriaus, ar ant vaito, vis stoja kaipo pirmas kandidatas. Žinoma, vargszui tas reikalas daug kasztūja, o czia, kaip ant tycziu, vis jam kas nor koją pakisza ir jo didžiavymas nueina ant szuns ūdegos: paviete nepriima, buk, sako, jis mokąs smarkiai į kortas loszti, buk anūmet, vaitaudamas su žiemskiais ir žandarais peszęsis.

Taigi ir dabar dasižinojęs Kampinių Aukselis apie rinkimą Ud. vaito, nemigo, su iszdegusiomis akimis szian ir ten bėgiojo po valsczių, jieszkodams szalinįku ir prižadėdams nemenkas magaryczias, bile tiktai jį rinktų ant vaito, ir neapsivylė. Tuloje giedroje rinkimo dienoje vienbalsiai žmonės szaukė: „Kampinių Aukselis, Kampinių Aukselis tegul bus vaitu“. Bet ant jo nelaimės, stovėjo užpakalyje, doras, szaunus ir iszmintingas žmogus Pranas Piackus isz Cibylėkų; jo norėjo žmonės iszmintingesniejie, kurie ne užmagaryczias renka vaitas, tikt geisdami gero valsczui. Tą Praną Cibylėkų vienbalsiai ant vaito pagelbinįko iszrinko, bet urėdnįkas isz pavieczio, vedantis rinkimą, mokėjo buklıai sustatyti protokulą, kad valsczius du vaitu vienbalsiai iszrinko, žinoma viens turės vaitauti, o kits jo pagelbinįku likti...

Po kelių dienų mųs Aukselis lyg numiręs parvažiavo namo isz Kalvarijos, nės paviete už vaitą priėmė Praną, jis tikt jo pagelbinįku liko. Ai! gaila, gaila Aukselio, gailą anų asztūnių deszimtų rublių, ką valsczionims ant magaryczių iszmetė, gaila jūdųjų kalinių [futros], ką kriaucziai jau siuvo dėl busianczio vaito, gaila tacziaus szuninių batų, gaila visos didybės ir kvalystės Aukselio.

Garbė Dievui jau pradeda negiliūti piningai vadovų Ud. valsczaus, jau nekurie isz valsczionių supranta, kas do vieni yra Ignai... Igneliai... ir Aukseliai, bet daug Perszėkė *] aszarų iszlies į Nemuną, pokolaik visi dasiprotės apie jų szunybes ir nerinks valsczaus urėdnįkų už magaryczias. Mat ir dabar nekurie valsczionys dagirdę kad Pranas vaitu užtvirtintas tapo, „ar tai jam, sako, vaitauti, bene jis ilgai busiąs vaitu, ana Aukselis tai vaitas, jis viską žino, jis Kalvarijoje su naczalnįku kortomis loszė, andai nū vyresniojo naczelnįko 500 r. iszloszė, tikt jaunesnis naczalnįkas ėmė jo gražiai praszyti, kad pavelytu atsiloszti [atsigrajįti], tai 300 r. atsiloszė, o 200 r. namo parsivežė, Pranas nedūs mumis magaryczių. Aukselis pažadėjo 80 r. dūti, kad tik jį rinktume vaitu ir isztesėjo, tai man toks bepiga žmogus ir vaitas“.

Tokios klaidingos ir blėdingos nūmonės Lietuvos ukinįkai prisilaiko rinkdami vaitus, sudžias ir kitus valsczaus urėdnįkus, Dzukijoje dagi derybos eina, kas dūs daugiau ant magaryczių, tas bus iszrinktas vaitu. Tą blogą jau net pavieczio urėdnįkai patėmijo ir stengiasi [nelabai ir nevisada. Red.], kad doringesni žmonės, negirtūkliai taptu iszrinktais ant vaitų ir kitų valsczaus urėdnįkų.

Bl. Dgl.

*) Upelis ties Balbieriszkiu įteka į Nemuną.

Isz Kitur.

— *Suv. Valstijos.* Visokių atsitikimų yra ant svieto; ne sykį ir mažiausias daigtas esti priežasczia daugelio nesmagumų, liudnų arba ir linksmų atsitikimų.

Jaunas episkopalų pastorius Hertert Landown isz New York‘o kiekvienam, netikinczіam, jog isz mažo debesio butų didelis lietus, gali darodyti tai savo likimu. Ėmė jis, nabagėlis, rukyti papirosus (cigarettas). Rodos tai suvis menkas daigtas, nei užsimįti apie tai reikėtų, o vienok isz to pakilo tokis sumiszimas tarpe jo avelių, kad jį net atstatyti nū parapijos ketina, už tai, jog jis nepildo savo pareigų, nės ruko papirosus. Taigi kas isz musų skaitytojų norėtų likti episkopalų preacher‘iu (pryczeriu), liaukitės papirosus rukę.

— Nekuriems musiszkiams virszinįkams, kurie pasiraszė ant anos iszdavimo sutarties su Maskolija, nemaž akis atidarys neseniai įvykęs atsitikimas.

Pereitą pėtnyczią (24 d. Kovo) atvykęs į San Francisco isz Kynų marinįkas Louis A. Pardyce apsakinėja apie baisias kankynes Siberijos tyrūse ir kalėjimūse, kurį jo pasakojimą atkartoja visi Suvienytų Valstijų laikraszcziai.

L. A. Pardyce su kitu marinįku bežvejodami po marias ir netekę vandens ir maisto, pristojo prie Kamczatkos krantų, kad ten gauti stokūjanczių dalykų. Bet vos jie spėjo iszlipę ant kranto nuveiti į maskoliszkų kareivių abažą, kaip tapo suimti, apszaukti sznipukais (szpiegais); tūjaus jūs surakino ir pasiuntė į kalėjimą Karasok‘e.

L. A. Pardyce pasakoja apie baisias szunybes, papildomas su kaliniais. „Asz ir mano draugas — sako jis — buvome labai kankinami. Tame kalėjime buvo į 6000 kalinių, surakįtų poroms, kurie turėjo atlikti sunkiausius darbus. Kožną seredą kiekvieną mažiausiai prasikaltusį nubausdavo ryksztėmis, įkrėsdami po 50 ant syk. Viena neszczią moteriszkė buvo nupliekta po mano akių ir už trijų valandų pagimdė negyvą kudikį. Nekurie kaliniai buvo taip silpni, jog negalėjo paeiti, bet jų nepaleista isz retėžių (lenciugų). Jųjų

draugai turėjo jûs vilkti žeme paskui savę; jeigu bevilkdami nelaimingus apilsdavo ir sustodavo, tai kareiviai subagnietais (sztikais) durdami ragino greicziaus eiti. Kalinius maitino vien jûda dûna ir žalia sudyta mėsa".

Ant galo Paradyce'ą ir jo draugą pristatė į Vlodivostoką, isz kur per 15 dienų varė į aukso kasyklas. Kaliniai turėjo kęsti baisias kankynes isz bado ir nuilsino. Paradyce'o draugas kelionėje taip apsilpo, jog krito ant žemės ir, nežiurint ant visų maskoliszkų kareivių terionybių, negalėje toliaus eiti — paimta jį į kibitką [vežimą]. Tûm tarpu į Vladivostoką atplaukė Suvienytų Valstijų laivas — Marion, kurio aficieriai, nû vieno pirklio [kupcziaus] dasižinoję apie anûdu amerikiecziu, pareikalavo jų iszdavimo. Maskoliai noroms nenoroms turėjo iszpildyti reikalavimą amerikiszkųjų aficierų ir dastatė į Vladivostoką anûdu maskoliszkos valdžios malonumo paragavusiu ukėsu. Nelaimingi tiedu marinįkai taip buvo sukankįti, jog negalėjo važiûti į tėvynę — Ameriką. Jûs nuvežta į Szanghai [Kynų žemėje] ir palikta ligonbutyje. Paradyce, atsigavęs kiek ligonbutyje, pasiskubino parvykti į San Francisco, kur dabar pasakoja visiems apie žvėriszkumą maskolių, garbįdams nelabai gražiais žodžiais caro tarnus ir jų politiką.

— Smarki viesula perėjo pereitą ketvergą [21 d. Kovo] per valstijas Missisipi, Tennesee, Missouri ir Kentucky, griaudama namus, iszraudama medžius, iszversdama telegraphų stulpus. Mieste Tunica, kurs daugiausiai nû viesulos nukentėjo, vėtra sugriovė tarp kitų namų ir vieną ant dviejų augsztų mokslinyczią, kurioje tûm laiku buvo į 150 vaikų. Acziu Dievui vienok nei vienas nebuvo užmusztas, tik daugelis sužeistų tapo.

Tą paczią dieną (23 d. Kovo) ugnelė atsilankiusi Clevelande O. net penkioms žmogystoms suteikė myrį.

— Didžturcziai, užėmus prezidento kedę demokratui Clevelandui, vylėsi diktokai kiszenes savo pripildyti, kada prezidentas (Cleveland'as) perves įstatą laisvos prekystės, numesdams muitą ant užrubežinių iszdirbimų. Clevelanda's bet pereitą sąvaitę (nedėlią) nelabai linksmą dainą uždainavo didžturcziams, atsisakydams numesti muitą nû įvežamų pirkinių. — Tokiu budu Amerikos fabrikantai neprivalydami bijotis konkurencijos su užrubežiniais, galės ir toliaus mokėti didesnę mokestį darbinįkams, nei ką jie (darbinįkai) gauna Europoje.

— *Vokietijoje* nemažas trukszmas buvo pakilęs pereitą nedėlią. Reichstag'o sąnarys rektorius Ahlwardt buvo pakėlęs skundą priesz eks—kanclerį Bismarck'ą ir kitas dabar augsztus urėdus užimanczias žmogystas, buk jie papirkti turtingų spekuliantų žydų, darydami su anais kontraktus, apgavo valstiją ant szimtų milijonų markių. Ahlwardt'as, sakėsi, galėsiąs darodyti savo skundo teisingumą dokumentais, kurių turįs į 200 svarų ir tai įstengsiąs padaryti tik po Velykų.

Kadagi nû jo pareikalauta, kad dabar darodytų teisingumą savo užmetimų, tai tik tokius dokumentus galėjo pristatyti, kuriûs peržiurėjęs tam tyczia iszrinktas komitetas, apgarsino, jog isz jų jokio užmėtinėjimo negalima esą daryti buvusiems ir dabartiniems augsztesniems urėdnįkams ir Ahtwardt'as tapo tik iszjûktas ir paniekįtas.

— *Anglija.* Darbinįkai bovelninių fabrikų Manchester'e po penkių mėnesių straiko sugrįžo prie darbo.

— Dora Anglijoje kaskart augsztyn kyla, kaip parodo statistika. 1880 metûse buvo ten 19,818 kalinių, pereitûse gi 1892 metûse skaitlius prasikaltėlių, papûlusių į kalinę, daėjo sulyg 12,668, t. y. beveik 7 tukstancziais mažiaus nei pirm 12 metų, o 413 mažiau nei 1891 metûse, nors skaitlius gyventojų kasmet, žinoma, dauginasi.

— *Austrija.* Vengrijos sostapilėje Budapeszte įvestas yra taip vadinamas „telephoniszkas laikrasztis". To laikraszczio redakcijoje atsisėdęs žmogus skaito be perstojimo, koliai jam gerklė neapkarsta, vengriszkai ir vokiszkai tai, ką jam padûda suraszyta ant didelio arkuszo popieros. Iszvestas į visas szalis telephonas kiekvienam, mokancziam ant mėnesio 1 reniszkį ir 30 cent., pranesza skaitomas naujienas. Abonentų namûse yra pakabįtos triubelės dėl klausymo ir kiek syk gyventojams užeina noras paklausyti, kas mieste ir svietе girdėti, priėję prikisza prie ausies tą triubutę ir girdi skaitant aną žmogų.

Iszmislino tą telephoniszką laikrasztį p. Puskas, kuris mislija visûse didesniûse Europos miestiûse užvesti tokius laikraszczius.

— *Maskolija.* Mohylevo arcivyskupas nusiuntė 2 pasveikinimu szv. Tėvui: nû savęs ir nû dvasiszkos Akademijos Petrapilėje. Drauge, kaipo dovaną nû savo arcivyskupystės, iszsiuntė 14.000 lyrų (italiszki piningai). — Puikų adresą (pasveikinimą) popieżiui iszsiuntė taipogi ir Vilniaus vyskupas Audževiczius. Žinoma tûs pasveikinimus turėjo taip sudavadyti, kaip patiko maskolių valdžiai, nės katalikų vyskupams Maskolijoje nevalia stacziai raszyti pas szv. Tėvą. Taigi ir tûs pasveikinimus reikėjo pasiųsti ministerijai vidurinių dalykų, kuri peržiurėjus, ar nėra ten ko ant maskolių valdžios paraszyta, perdûs užrubežinių dalykų ministerijai, kuri, dar sykį peržiurėjus, nusiųs tûs rasztus maskoliszkam pasiuntiniui prie popiežiaus p. Izvolskiui, o szis atidûs tûs pasveikinimus kardinolui Rampolli dėl įteikimo szv. Tėvui. Matote, kaip maskoliai daboja, kad jokis skundas persekiojamų jųjų katalikų nepasiektų szv. Tėvo.

— Szįmet, o ir pereitus metus neretai iszgirsti apie bombų explozijas, kurias patiekia anarchistai. Taigi ir maskoliszki nihilistai, sekdami paveizdą savo užrubežinių draugų, nesnaudžia; darbûjasi ir jie kiek galėdami ir tykoja ant caro bei jo tarnų gyvasties. Pereitą utarnįką (22 d. Kovo) tulas nihilistas Adrianov szovė į miesto Maskvos majorą Aleksiejevą ant susirinkimo miesto rodos. Paszautasis caro tarnas apleido antryt szią aszarų pakalnę, o maskolių policija dabar it akis iszsvilusi laksto visur darydama kratas, aresztavojimus.

Nihilistų, tykojanczių ant caro gyvasties, pilna netikt Maskolijoje, bet ir kitose szalyse, kur jie pasislėpė, negalėdami tebegyventi Maskolijoje, bet ir maskoliszkos paslaptos policijos nestokûja svetimose szalyse, kuri seka kiekvieną žingsnį caro prieszų. Pirm poros nedėlių isz Anglijos buvo iszvažiavę keli nihilistai, idant dasigavę į Maskoliją nugalautų carą. Bet vos spėjo jie iszsesti Bremen'e,

kaip tapo sulaikyti prusų policijos, kurr apturėjo nů angliszkos policijos urėdiszką žinią, jog toki ir toki iszvažiavo isz Anglijos, idant nugalůti çarą.

Kiek tai pinigo turi sudėti nelaimingi caro pavaldiniai, kad užtaikyti tokią daugybę sznipnukų netik savo žemėje, bet ir visose svieto szalyse!

— Nů keleto sąvaiczių Petropilėje pradėjo kepti důną su kraujais. Daugybei ta důna patinka. Tarp daugybės kitų, kuriůs labai apeina tyrinėjimas, ant kiek ta důna yra naudinga, Maskvos profesorius Erisman'as apsiėmė tai savo laboraitocijoje iszbandyti.

Důna ta dvejopa: kraujinė, raudono dažo ir albiminė — paprasto. Dėl pirmos imasi lygiai miltų ir kraujo, paskui dedasi mielių, ant galo prisideda dar virįto kraujo; isz tos teszlos paprastu budu kepa. Dėl padarymo albiminės důnos důda kraujui sukrekėti: iszmeta sukrekėjusius kraujo szmotus, o skystimą maiszo su miltais. Tokia důna yra labai soti.

— Pabaigoje Vasario atvyko į Petropilę Varszavos general-gubernatorius Gurka su Bożovskiu dvasiszkų dalykų czinovnįku ir kitų czinovnįkų daugybe. Caras suteikė jiems audijenciją. Visi szneka, kad Gurka nori iszpildyti savo seną projektą: atskirti nů Lenkų karalystės Suvalkų ir Liublino gubernijas; Suvalkų gub. ketina prijungti prie Vilniaus general-gubernatorystės, o Liublino prie Kijevo. Patvirtina tą paskalą tas dalykas, jog Gurka žada visą mėnesį iszbuti Petropilėje, o taipgi ir tai, jog isz Vilniaus atvažiavo į Petropilę jenerolas Ganecki's.

Depozitas.

Apysaka (isz prancuziszko) perdėjo E. Mažutis.

(Pabaiga.)

P. Lefebure paszaukęs rasztinįką, pasodino jį prie stalo ir pradėjo tyrinėti Pranciszkų.

Iszpažino jis viską lyg ant spaviednės, gailėdamasis už papildytą vagystę ir melsdamas pasigailėjimo. Perpasakojo jis trumpai bėgį savo amžio: kalbėjo jisai apie vargą, kuris nekartą jį stumė prie prasižengimo! Jaunystėj' paleistas į svietą be pamatinių religijos žinių, tarp piktų pavežizdų (priklodų) perleido jis visaip savo amžį: gerai ir blogai. P. Lefebure daleido jam ikvaliai iszsisznekėti, užėmė jį tie prisipažinimai, důdantiejie progą dasilytėti stygų (strunų) duszios. Tikėjosi dagi, kad tas tikras iszpažinimas suminksztįs szirdį p. Loisel. Bet szis rustybės apjakintas, atvertė atydą tiktai ant blogos pusės prisipažinimų vargůlio ir tvirtai reikalavo sustatymo protokulo; kada tai tapo padaryta, pasirasze ant jo su karsztliginiu džiaugsmu. Eduardas, kaipo liudininkas, paszauktas buvo tą pat padaryti. Loisel, padůdamas jam į ranką pluksną, tarė:

— Tiktai neužmirszk tamsta pasiraszyti savaja pavarde; paraszyk aiszkiai Eduardas de Villiers.

Czia Pranciszkus, kuris isz skausmo ir nusiminimo voliojosi po lovą staiga nurimo.

— De Villiers — atkartojo — tai tamista nesivadini Laurmanų.

— Tai yra pavardė to, kuris manę užaugino, jo taipgi pavarde manę apdovanota; — tėvas tacziaus mano vadinosi de Vibliers.

— Enrikas de Villiers?

— Taip!

— Gimimu isz Louron — Beceonais?

— Kas gi tai tav pasakė?...

— Tarnavo Vandei'joje?

— Po vadovyste Pranciszkaus Charetle de la Contrie.

— Tai jis — suszuko Pranciszkus pasikeldamas — reikia man su jů pasimatyti.

— Argi nežinai, kad esmi naszlaitis?. pertraukė Eduardas.

— Tai teisybė — bet esi sunumi jo, o tů patim vieninteliu įpėdiniu likusių turtų... Gal gerai, jei dasižinosi apie ką eina"... Czia jis pasilenkė, abiem rankom ko tai jieszkodamas szieninke; ant galo isztraukė pundelį, į vilnonį skudurą įvyniotą. Loisel greitai prisiartino.

— Jau daug metų praslinko — kalbėjo senuk's, — kaip szitas pundelis patikėtas man tapo; buvo tai po kovai Manse.

— Kas toliau? — pertraukė Meras nekantriai.

— Taigi prisiglaudžiau Britanijoj'; ten po Carquefon prisilaikydamas, sutikau vieną isz draugų. Ant kelio sutikę jį dragunai baisiai sužeidė — pertai užtikau jį jau ką tik gyvą....

— Ar tai jis tav atidavė tą pundelį? — paklausė Loisel.

— Nekitaip! — atrėmė Pranciszkus — pažino' jis manę gerai. Kada gi jautė artymą myrį; suszaukė žmones, o padůdamas man szį pundelį, liepė prisiekti jų akivaisdoje, kad jį atidůsiu ponui Enrikui de Villiers.

— O dėlko to neiszpildei? — užklausė teisdarys.

— Nės, po sugražinimui taikos, veltui (dovanai) jieszkojau virszpaminėtos žmogystos.

— Mano tėvas žuvo tą dieną, ką ir Charette — užtėmyjo Eduardas.

— O szaunusis Laurmand tamistai davė savo pravardę — dabaigė senis — nedyvai už tai, kad negalėjau atrasti sunaus Enriko de Villiers.

— Žinai, kas tav įdavė tą depozitą? — žingeidžiai užklausė Loisel.

— Be abejonės; — buvo tai jaunas vaikinuks isz Liono de Augers, vadinosi Lartigot.

Loisel nublanko.... po valandai tarė iszjůkiancziai:

— Sztai latras jůkavoja sav isz mųs, idant laimėti ant laiko.

— Galime tai isztirti — tarė p. Lefebure, nů atydos kurio neiszsisuko nublankimas Mero. Pažiurėkim pirmiausiai, kas yra tam skudurė.

— Nieko didelio — atsakė ligonis — pusė žalvarinės szukės....

— Důk szian — perkirto jam Loisel, siekdamas už pundelio, bet tiestarys sulaikė jį, tarydamas:

— Labai perpraszau, depozitas negali buti be vertės. Czia turi buti paslaptis.

— Vėliuk sakyk tamsta, apgavystė — tarė Loisel.

— Tai jau pamatysim' — atrėmė teisdarys, artįdamasis prie lango, idant perskaityti žodžius iszraižytus ant tos szukės.

Valdytojas isz Viviers kruptelėjo, o p. Lefe'bure ėmė skaityti sekanczius žodžius:

„Asz žemiau pasiraszęs, pripažįstu, kad apturėjau nů Lartigot'o, apsigyvenusio Lione d'Augers'e, tukstantį musztinių, (N 1000) auksu, vieną laikrodėlį auksinį briliantais iszsagytą, taipgi du žiedu su ženklais, kurių depozitas patikėtas man tapo pono Enriko de Villiers ir turi but atidůtas jam arba jo įpėdiniui po parodymui szito dokumento.

„*Varades d. 3 Sausio*...

— O paraszas? — staiga paklausė Eduardas teisdario, kuris szitam daigte pertraukė skaitymą.

— Paraszas turi buti tamstai gerai žinomas, nės tai yra paraszas pono... Jurgio Loisel.

Meras užmerkė akis, lyg rodos žaibas but jį apakinęs.

Prancziszkus, kuris su atyda viską tėmyjo, atsikėlė ant lovos.

— Jurgis Loisel! — suszuko. — Argi tai butų musų gudotinas Meras?... Bet dėlko-gi jis neatidavė tų pinigų?....

— Tas reversas yra pramanytas... pramikcziojo Loisel.

— Tai dėlko tamsta drebi? — tarė Prancziszkus tycziodamasis. Liudinįkai yra: samdytojas Carqueton'e da gyvas, apart to da yra kopija dokumento.

— Kaip tai?

— Jeigu bažnyczioje Varades'o grindys iksziolaik da nebuvo pajudintos, tai rasite tą rasztą po septinta plyta, einant nů krikszteln yczios zakristijos linkon.

Ant tų žodžių Meras apalpo, taip kad turėjo atsiremti į sieną. Visi tylėjo. Įvairus jausmai apėmė kiekvieną. P. Lefebure pirmutinis pertraukė vieszpataujanczią tylą.

— Sunku ten abejoti, kur yra tiek darodymų — tarė asztriai. Tamsta Loisel iszmintingai padarysi, jei toliau nesigįsi....

— Tamsta atėjai — perkir- Loisel, kurio baimė persimainė į piktumą — tamsta atėjai suimti vagį!

— Du vagiu! — suriko Pranciszkus. Taip, tamsta Mere, yra du vagiu: mažas vagis, kuris pavogė truputį vaisių, kad nenumirti badu — ir didelis vagis, kuris prisisavino sav musztinius, idant pasilikti valdytoju placzios ukės.

Loisel smarkiai sujudo.

— O! asz tamstos nepriveng iu! — kalbėjo toliau Pranciszkus — dabar asz geidžiu eiti į kalinį, bet su ta iszlyga, kad eisim' drauge. Cha! cha! Musų Meras eis į kalinį! Reik netbutinai paveizdos, nebausmė įdrasiną piktadarius!

Tů kartu nutilo Loisel, puikė jo prapůlė, jis pats mėtėsi ant kedės su nuleista galva. Kas atsieina teisdario, tai jis su Eduardu pasitraukė į szalį ir abudu pradėjo tyliai kalbėtis.

Po valandai p. Lefebure prisiartino ir meiliai tarė:

— Tamsta Loisel persitikrinai dabar, kad asz turėjau tiesą, kůmet sakau, jog visi reikalaujam' nusileidimo. Kad taip-gi p. Eduardo Evangelija butų kodeksas bausmės, galėtų nesmagiu dėl tamstos budu pajieszkoti savo tiesų.

— O! nesibijok tamsta — pertraukė jaunikaitis — nenoriu buti priežaszcia nuliudimo ponios Darcy ir Alenos. Turiu da-gi viltį, kad viskas pasibaigs be papiktinimų.

— Tai ko gi norite nů manęs? — staiga paklausė tyliu balsu Loisel.

— Ar lyg tamsta nežinai apie meilę pono de Villiers dėlei tamstos seserunės — tarė teisdarys; — taigi vinczius sutaikintų reikalus dviejų szeimynų ir apie praeigą užsimirsztų.

Ar tai isz gėdos, ar vėl isz baimės pajieszkinėjimo sudo, kuris (pajieszkinėjimas) dėlei tiek darodymų neiszeitų ant gero ponui Merui, po ilgam abejojimui sutiko ant propozicijos — ir tů iszėjo isz butos.

Lemtas teisdarys nepasinaudojo isz protokulo sustatyto dėlei Pranciszkaus vagystos.

Į mėnesį po tam Eduardas de Villiers paėmė už moterį Aleną, kurį jam įneszė kraiczio didelę dalį įneigos isz turtų Viviers. Kaimynai negalėjo atsistebėti taip negirdėtu důsningumu pono Loisel; Eduardas paliko jam tą garbę, užtylėdamas apie depozitą.

Neužmirszo taip-gi jaunikaitis apie prisitarnavimą jam Pranciszkaus: acziui Eduardo gausumui galėjo senuks ramiai baigti savo amžį, nebudamas jau iszstatytu ant prapůlingų pagundų blogo darbo, prie ko tankiai vargas traukia.

Kiek pas mus Loisel'ių, o kiek tiktai szaunių teisdarių Lefebure'ų tarp daugelio Pranciszkų *dėlei vargo!*

Vardan teisybes.

Nuspindėjus „Lietuviszkam Balsui", o „Vienybei" atsikraczius nů Szliupo ir jo szalinįkų, mes lietuviai galėjome at sidusti, jog jau nereikės mums savo kalboje skaityti antikrikszczioniszkų raszymų, ku rie ne vienam mųs nedavė ramumo. Bet sztai pereitą vasarą „Mokslo Draugystė" pradėjo iszleidinėti Prusůse „Apszvietą", rėdomą p. Szliupo. „Apszvieta" neva prižadėjo buti moksliszku laikraszcziu, rupįtis vien apie darbinįkų gerovę, bet tie prižadėjimai ir pasiliko prižadėjimais.

Vietoje ką rupįtis apie darbinįkų buvio pagerinimą, platįti mokslą ir apszvietimą tarpe žmonių, „Apszvieta" pastatė sav už siekį iszrauti isz žmonių szirdžių meilę Dievo, tikėjimą, ėmė visokiais pragumais užpuldinėti netikt ant kunįgų, bet ir isz musų szv. katalikiszko tikėjimo bjauriai tycziotis. Tokiais pragumais jos [Apszvietos] redaktorius p. Szliupas tikėjosi atszaldyti žmonis dėl tikėjimo, kad paskui greicziau jůs patraukti prie savo mokslo ir sav isz žmonėlių turėti gerą důną. Ant laimės bet amerikiecziai lietuviai, gerai žinodami daktarą Szliupą, su nepasitikėjimu priėmė jo rasztus; pamatęgi kas per vieni tie rasztai, tik rankomis ant jų pakratę.

Taigi dėl tos priežasties, o dar ir dėl to, kad p. Sz. visų žinomas, kaipo vienpusiszkas rasztinįkas viską pagal savo kurpalį nurasząs, kad nei nespėtum jo klaidų ir tendencijiszkų iszmislinėjimų iszrodyti, mes [o gal ir kitų daugumas] laikėme už geresnį dalyką tylėti ant anų rasztų „Apszvietos" redaktoriaus.

Bet kad ir neseniai mirusis nedėlinis laikrasztis „Lietuva" perspaudino anůs p. Szl: rasztus, praplatįdamas jůs tarp szimtų lietuvių, tai misliju neproszalį bus, kad asz „Vienybėje" nors trumpai iszrodysiu p. daktaro [Szliupo] neteisingus raszymus, kad skaitytojai žinotų, kaip tai reikia nelabai tikėti visokiems rasztams, nės tarpe gerų atsiranda ir neteisingų daugelis.

Mokslas yra důtas nů Dievo žmogui, idant pažįtų Jo galybę, Jo meilę ir geradėjystę, idant apszviestų savo iszmintį ir savo artymų. Dėja [bėda] tiems, kurie tą mokslą perkreipia, o jů pasinaudodami dėl savo siekių [mierių,] iszplėszia tikėjimą, tą didžiausią žmogaus turtą, suteikdami žmogijai melą į vietą teisybės, platydami tamsybę ir iszminties apjakimą, kada mums reikia tikro apszvietimo ir žengimo pirmyn.

Norime apszvietimo žmogijos — triubija kerdžiai atskalybės saliose ir laikraszcziůse — dėlto kovokime prieszais „tikėjimą ir Bažnyczią" [sic „Apszvieta"].

Norime pagerinimo buvio — o tai szaukkime prie kožno atsitikimo — „Kova už buvį".

Apszvietimo geidžiame ir mes visi — apszvietimo universaliszko, kůdidžiausio. Ale apszvietimo be tikėjimo, be doros — nenorime. Toks apszvietimas vietoje ką vest pirmyn, nustumtu į aklybę lietuvius. Troksztame apszvietimo, kuris socijaliszkame gyvenime neerzytų terpu savęs lůmų, kuris suteiktų gerą visiems lietuviams, kuris norėtų sujungmės tikrai mokįtų vyrų dėl naudos tėvynainių; szaukiame apszvietimo, kuris troksztų kůviežlybiausioms formoms prakilnesne padaryti musų duszią, o ne kasdienio tik jausmų pasotinimo.

„Kova už buvį" tai tiesa

dėl gyvulių, o tą tiesą nor' musų demagogai pritaikyti prie žmonių tiesos!... Isztiesų tai ne menkas iszmislas, [ale ne lietuviszkų demagogų] — mokslą — apszvietimą tik dėlei sugalvijavimo žmogaus apversti!..

Kova už buvį... Su kŭ? ar su gamtos galybėmis? Ale su joms nŭ amžių kavoja žmogija. Musų pseudo – mokįtojams rupi turtų iszplėszimas ir jų pasidalinimas, ne su gamta norėtu jie kovoti, tik su artymais. *Vae victis*! [dėja pergalėtiems].

Perskaitę szitą pasargą, žvilgterekime į „Apszvietą“ ir jos pėdoms sekusią a. a. „Lietuvą“, o užtėmysime, kad ji prisilaiko to antitikėjimiszko ir antisocijaliszko mokslo, ką sakau, ne mokoslo, tik sutręszusių nŭmonių, nės moskslas yra tai supratimas ir pažinimas daigtų jųjų priežastyse. Ne tik pažinimas paczių daigtų, ale pažinimas priežaszczių daigtų. O apie tai jau „Apszvieta“ nenuvokė. Tik tiek ve numano, kad reik kabytis į keterą kunigijai ir tikėjimui savo straipsniŭse „Tautybė ir Katalikystė“ — „tai mes parodysim' savo apszvietimą tamsunams!“ Bet klystate broliai! ne tŭ budu įgysim' apszvietimą; tik per tikėjimą ir mokslą, kurie veda mus prie pažinimo teisybės ir laimės. Veskit mus, demagogai, tikrais keliais prie pageidautos teisybės ir laimės, o ne melo ir nelaisvės szuntakiais!

Straipsnije „Tautybė ir Katalikystė, tiek klaidų ir melo kiek eilių ir iszmislytų bei perkraipytų faktų. „Ko vertas yra tikėjimas?“ szaukia p. daktaras. „Szfai Inkvizicija nužudė daugiaus, kaip 100.000 žmonių, o su ragan oms daeina iki 11 milijonų!“ — Negiriame ir mes fanatizmo, nės tai yra vienpusystė, vienok norime žinot, isz kur autorius straipsnio pasėmė tą žinią apie 11 milijonų nužudytų žmonių? Puikus istorikas ir statistikas, nėr' ką! Nepasako, kokia inkvizicija tiek koszelienos padarė — bažnytinė ar svietiszka!

Mes apie tai truputį kitaip pakalbėsim', prisilaikydami teisybės.

Inkvizicija buvo tai sudas, įtaisytas dėl apmalszinimo skelbimo idėjų prieszingų tikėjimui ir politikai; inkvizicija buvo dvejopa: *tikėjimiszka* su perdėtiniais vyskupais, o vėliaus zokonįkais Dominįkonais ir *politikiszka* su didžiais perdėtiniais inkvizitoriais. Į inkviziciją dvasiszkąją tankiau į prasikaltėliai stojo patys, jeigu jautė kokį abejojimą tikėjime, jieszkodami apsiszvietimo nŭ Bažnyczios, ale tankiausiai inkvizicijos sudas, iszgirdęs kokį atsitikimą herezijos, szaukdavo prasikaltusį ant iszsiteisinimo; jeigu pasirodė, kad kaltinįkas klaidžioja tikėjime, tada stengėsi jį pertikrįti ir iszrodyti jo klaidingas nŭmones. Jeigu atskalunas tapdavo pertikrytu, apturėdavo iszriszimą nŭ nusidėjimų su paskirta nŭ Bažnyczios pakuta. Jeigu vėl kaltinįkas nenorėjo sugrįžt ant kelio teisybės, dvasiszkas sudas nieko jam daugiau negalėjo padaryti, kaipo neprigulincziam prie katalikiszkos draugystės. Ale tada svietiszka inkvizicija sodydavo jį arba į kalinę, atėmusi jo turtą, arba vėl žeidė ant kuno, nukirsdavo, arba degįdavo. Yra tai iszmislas *ne* bažnytinės, tiktai svietiszkos viriausybės; bažnytinė inkvizicija visomis pajiegomis prieszinosi tam persekiojimui atskalunų, vienok valdžia svietiszka Bažnyczios neklausė. Czia ne tikėjimas kaltas, tik fanatizmas politikos Ferdinando V, kuris įkurė baisingą svietiszką inkviziciją. Toji tai inkvizicija buvo inagiu Ferdinando, Ispanijos karaliaus, dėl prasiskynimo kelio savvaldystei. Kalįdavo netikt maurus, žydus, atskalunus, ale ir apgavikus, paleistuvius, poligamus, svetimų paczių suviliotojus, žmonių užmuszėjus ir t. t. Ispanų inkvizicija perkratinėdavo taiposgi kompozicijas literatiszkas. Klausiu, ar už tai kaltas tikėjimas? Kiekvien's atsakys, kad ne. Rodyczіau autoriui straipsnio „Tautybė ir Katalikystė“ perskaityti rasztus garsingo Hefele, profesoriaus isz Tubingen'o, didelio prieszinįko inkvizicijos, tada dasižinotų, jog *a*) popiežius Sixtus IV du kart labai susipyko dėlei inkvizicijos, kankinanczios žmones, su Ferdinandu V, *b*) jog tas pats popiežius arcivyskupą Sevalijos Manriką aprinko sav už sudžia, kuris praneszтų apie nelabuma politikiszkos ispanų inkvizicijos (kur czia prasikaltimas tikybės?); *c*) kad nŭ Juliaus II iki Leonui X popiežiai įgijo vardą *apgįtojų persekiotųjų* nŭ inkvizicijos. (Hevele, Ximones).

Isztiesų, jeigu prisižiurėsime padėjimui tos puikios karalystės Ispanijos ir ant to, ką ji nukentėjo per *septynis szimtus metų* bekovodama su maurais, kada kaskart jos žemė likos sutremta, žmonės iszpjauti, sugriauti rumai, ne labai dyvysimės, jog ispanai dėl apgynimo savo tikėjimo ir tėvynės įtaisė inkviziciją.

Teisybės tarnas.

(Dar neviskas)

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— *Shenandoah Pa.* 17 d. Kovo musiszkė Volonczausko draugystė apvaikszczіojo 10-metines sukaktuves pasirodymo pirmo lietuviszko laikraszczio Prusŭse „Auszros“. Buvo skaitomi laiszkai isz Baltimorės, Detroit ir Plymouth'o, kurių raszėjai iszreiszkė kodėl mes privalome apvaikszczioti to laikraszczio sukaktuves, t. y. jog nŭ to laiko lietuviszka laikrasztystė užgimė musų prispaustoje tėvynėje ir nŭ tada prasidėjo tarpe tamsių iktol žmonių platįtis supratimas, jog jie yra lietuviai, turi laikytis savo tautystės, kalbos, žodžiu sakant nŭ to laiko pradėjo kilti lietuviszkas vardas.

Sąnariai po to apvaikszczіojimo labai sustiprėjo dvasioje, nės mųs draugystės dabar toks padėjimas, gali sakyti, kaip pirm deszimts metų lietuvystės ir „Auszros“. Kaip tada tycziojosi ir persekiojo tėvynainius, taip dabar mes Shenandoah'o Volonczausko draugystės sąnariai turime visokio pikto patirti. Stengėsi mus pakrikdįti, pravardžiavo įvairiausiais vardais, tycziojosi, dabar gi net grasina nekuriems isz musų. Dievas bet dŭs, jog perkensime tą viską, pasieksime savo siekį, o tik panieką užsidirbs anie musų persekiotojai, kurie nudŭdami gerus lietuvius, per savo mokįtojus nustoję Dievo baimės, atszalę tikėjime, neturėdami bet mokslo, pavirtę į fanatiszkus prieszus krikszczionybės, neapkenczia ir musų draugystės, jog mes katalikiszkoje dvasėje darbŭjamės apie savo apszvietimą, pastojimą gerais tėvynainiais ir sykiu katalikais.

Susirinkusiejie sąnariai ant paminėjimo tų aukų, kokias paneszė lietuvystės kėlikai, paaukavo po keles deszimts centų *extra* ant veikesnio įsteigimo knįgyno ir mokslainės.

Dr-ės sąnarys.

— Isz *Hazleton'o Pa.* praneszа mums vien's musų skaitytojas, jog ten įvykę koki nesusipratimai, kurie galėsią nesmagias pasekmes turėti. „Kaipo linksmą naujieną“, raszo ans musų skaitytojas, „galiu praneszti, jog daugelis pradeda kalbėti apie „Susivienyjimą“, o kas linksmiausiai, kad tie, ką pirmai labjausiai

prieszingi buvo „Susivienyjimui“, dabar už jį pradeda sznekėti.

Margumynai.

— *Užlaikymas žuvių prudûse laike szaltos žiemos.* Idant žuvys neiszdustų laike szaltos žiemos prudûse ir kitur, reikalingas yra priėjimas oro prie vandenio. Žmonės prakerta keliose vietose aketes ir vaktûja, idant jos neužszaltų. Kadą gi vienok nelengva yra prižiurėti tokias aketes, ypacz jei jų daug, iszmislyjo kitokį budą. Ima neperdideles medines voles ir storai aprisza nukultais isztisais sziaudais; prakirtus prudo lede keletą akeczių, įstato į kiekvieną tokią volę, taip idant vienas galas butų vandenyje, o kitos kyszotų. Jei laike didelių szalczių ir užszala aplink volę, o kaip kada ir paczioje volėje, tai vis-gi oras per sziaudus susisiekia su vandeniu. Ledą isz volės galima iszkapoti arba sziltum vandeniu isztarpiti.

— *Isz Kauno vyskupystės.* Neseniai pas Kauno vyskupystės klebonus valdžia atsiuntė popierą su įvairiais užklausymais: kiek jojo parapijoje kunigijos, kiek bažnyczių, kokios bažnyczios, kada statytos, kas jas statyti daleido ir t. t. Vienas klebonas ant užklausymo, kiek jojo parapijoje „baltosios“ ir jûdosios kunigijos (taip maskoliai vadina svietiszkûsius kunigus ir zokonikus) atsakė: „mano parapijoje nėra nė jûdosios, nė baltosios kunigijos: yra vienas popas, bet ir tas pats rudas“. Ant užklausymo, ar turi kokius ukazus, daleidžianczius bažnyczią statyti, atsakė: „bažnyczia mano tapo dar tada pastatyta, kada visa Maskolija nemokėjo raszyti (kohda vsia Rus' byla jeszcze negramotna), per tai nebuvo kam iszdûti tokių ukazų“.

Nors szie žodžiai yra visiszkai teisingi, vienok maskoliai paprastu budu prisikabino prie jų ir ketiną kleboną nusztriûpûti.

— *Sanskritiszkas rankrasztis.* Pirm 2 metų kyniszkame Turkestane atkastas tapo miestas isz po žemės. Ten atrado seną sankritiszką rankrasztį, kurs pagal žiniunų nusprendimą paraszytas yra nevėliaus 475 meto priesz Kristaus užgimimą. Dalinasi į penkis skyrius, isz kurių pirmutinis ir paskutinis kalba apie mediciną. Vers tą rankrasztį daktaras Gerillet: vertimas tas taps atspaudįtas kasztais Azijinės draugystės Bengalijoje. *A. A.*

Szis tas.

— Biliunûse apie Resiainius gyveno kitą kart labai turtingi ponai Stankevicziai — Biliunai (Bilevicz), fundatoriai Resiainių kun. Daminįkonų kliosztoriaus ir bažnyczios. Pas jûs nû sveczių uždavo kaip katile, o tarnų daugiau buvo kaip pas kitą kunigaikszti. Apie tą dvarą pasakos placziai po Žemaiczius eina, nės ten ir prijunkįta meszka buvo, kuri visokias sztukas dirbo. Visi tarnai buvo baudžiaunįkai ir dideliai pono bijojo.

Vieną kartą medinczius virėjui (kukoriui) padavė penkis zuikius iszkepti ant pietų. Įpûlė szunys gancziai ir vieną zuikį pagavo. Biednas virėjas nežinojo, ką reikia daryti, kaip tą zuikį atvadûti. Bet kaip tai sako, bėda yra visų pramonių iszradėja. Pagavo ans seną katiną, papjovė jį, nulupo kaip kitus zuikius, priszpikavojo laszinias, ant jieszmo iszkepė ir ant stolo padavė. Ponai nepažino, tik katieną valgydami dejavo, kad gal senas zuikis, nės tokia kieta mėsa.

Pakalikai (lekajai), prie stalo torielkas keisdami, nesuspėdavo anas iszmazgoti. Taigi szunis paszaukdavo, idant torielkas laižytų, o paskui, su tų paczių szunų ûdegomis biskį patrynę, ponams ant stalo padûdavo.

Su anaja prijunkinta meszka vėl visokios sztukos atsitikdavo. Toji meszka brajydama su žmonėmis, lyg katins su pele, tankiai jų kaulus sulaužydavo; taigi ponas liepė meszkos pirmutines kojas per alkunes su virve į užpakalį suriszti, idant tų sbitkų nebutų. Taigi toji meszka ant keturių kojų negalėjo eiti, tiktai ant paskutinių, lyg žmogus. Vieną kartą meszka pamacziusi, kad ant Szaltunos upės merga drabužius skalbia, norėjo tą darbą atlikti, bet mergai nedûdant, pradėjo ją su kultuvę skalbti, taigi nû to karto suriszta tapo.

Vieną kartą svecziai karietoje atvažiavo, o meszkinas pamatęs, kad durikės atidarytos, važnycziai ant valandos atsitraukus, į karietą įlindo. Iszbaidyti arkliai smarkiai ėmė bėgti į Girkalnio pusę. Karietą į szmotukus sudaužė, o patys susižeidė (susikolieczyjo) ir ką tikt anûs atrado.

Vieną kartą panos jau vakare iszsigando, kad meszkinas į kambarį įėjo, bet negalėjo staiga žiburį padaryti, nės tada brėžiukų (sierczikų) da nebuvo. Ugnį su skiltuvu isz titnago skylė, arba isz raudono anglio turėjo įpusti. Czia tamsumė junta, kad meszka marmalioja, po biskį graibo ir lando, panos iszsigandusios susigrudusios į kampą gvoltą szaukia, kad žiburį padûtų, czia negali greitai žiburį padaryti. Žiburį atneszė ir žiuri, kad meszka kerczioje prispirta už panų stovį.

Gromatnyczia.

— *p. Z—ui Clevelamd'e.* Atleisk tamsta, jog negalime sunaudoti prisiųsto raszto. Panaszių nedorėlių, apie kuriûs tamsta rasziai, yra visur pilna. Žmonės pats supranta, jog su jais negalima sėbrauti.

— *Tenbuviui.* Akyvas Tamstos rasztelis, bet nespaudįsime jo, kad nesuerzįtų dar labjaus anų „rėksnių.“

— *„Garso“ redakcijai.* Be reikalo raszote, jog isz „Apžvalgos“ paėmėte korespondeciją isz Lietuvos, perspaudįdami pastarame savo numerije. „Garso“ skaitytojai, kurie kone visi ir „Vienybę“ skaito, pirm szeszių nedėlių aną korespondenciją (tik visą, o nedalį jos, kaip jus atspaudinot), „Vienybėje“ skaitė. „Apžvalga“ perspaudino ją isz „Vienybės“, bet padėjo ir ženklą. Taigi ir jums reikejo tą padaryti.

— *Saulei.* Perspaudįdami isz kitų laikraszczių korespondencijas ir nepaaiszkįdami to, papildote plagijatą, t. y. literatiszką vagystę. Pastarame jųs numerije patilpusią korespondenciją ne *V. L.* paraszė, bet perspaudinote ją isz „Vienybės“.

Mųs skaitytojei pirm 6 nedėlių jau skaitė jusų tą „korespondenciją isz Lietuvos“, kurią paskutiniame savo numeryje perspaudinot.

Apgarsinimai.

Užsimokėjo į „Susiv.“ sąnarlai draugysczių:

Szv. Jûzapo Pittston'e Pa.

Jurgis Valiukonis
Motiejus Senkus
Mikolas Pikutis
Tamas Paukszlys
Tamas Žiurauckas
Baltrus Sadauskas
Antanas Žibutis
Jûzas Pakalka
Vincas Petkeviczia
Motiejus Dervinis
Andrius Tamkiaviczia
Jûzas Ruszkis

S. Kazimiero Plymouth'e Pa.

Andrius Degutis
Simas Petkiaviczia
Andrius Ruszauckas
Liudvikas Gibas
Jûzas Staduliaviczia
Ignas Karpaviczia
Antanas Urbanaviczia
Pranas Cziucziunkeviczia
Jûzas Buciaviczia
Antanas Dambauckas
Motiejus Astramskas
Vincas Rukas
Augustas Viszniauckas

Pavieniai: kun. J. Maszlotas, kun. P. Abromaitis ir A. Aržûlaitis isz Lietuvos.

GRAŻINA.

Lietuviszka apsaka,

Paraszė Adomas Mickevyczia,
Vertė Jonas Mrk.

(Tąsa).

Nû langa vėl jisai greit atsitraukia,
Liepia Rinvitui duris uždaryti:
Nors akyse abejonė matyti,
Nors jûku szaltu veidai apsitraukia,
Jis vienok sėdęs kalba gana aiszkia
Tokią naujieną Rinvitui apreiszkia.

Atmeni–sakė–patsai, Rinvituli,
Kaip pernai rasztai isz Vilniaus parėjo:
Vytaut's Lidos kunigaikszcziu uždėjo
Manę, ir visą palaimos tą szalį,
Plotus tûs žemės, kurie man priguli
Be dovanos jojo į paczios dalį,
Jis, kad parodyt, jog labo man geidžia,
Lyg savo turtą, žemes tas apleidžia".

„Taip kunigaikszti!" — „Taigi ir dabartės
Eisim' užimt dovanotą mums turtą;
Liepk', kad but iszneszt's manasis papartis,
Uždegta stiebai, kad butu sukurta
Ugnys ant volų. Sargai tegul renka
Tûj' triuborius ir liepk' jiemsiems suėjus
Triubyt' neliaujant į keturis vėjus,
Triubyt ir triubyt — kiek galės isztenka.
Isz visų pusių kareiviai pributi
Turi ant balso į pylimą, krutį
Savo kiekvienas szarvais teužkloja,
Taisosi ginklą ir žirgą balnoja;
Taipgi kad žirgui ir sav pagamytu
Maisto kiekvienas, kiek reikia nû ryto
Ik nakties tamsai; padarę-gi szitą,
Mindaugio kapą kaip tik pirmutinis
Spindulys grybsztels apreikszdamas rytą,
Laukkite manęs ant gatvės Lidinės".

Taip kunigaiksztis prisakymus leido;
Žodžiai isz lupų tekėte tekėjo.
Bet kodėl naktyj'? kodėl ant jo veido
Sziądien toks paslėptas kersztas gulėjo?.
Norint tais žodžiais liepimų begalį
Skaitlių iszpildyt Rinvitui suteikia,
Aiszkiai matyt', kad tik vieną jų dalį
Tarnui atvėręs parodo kaip reikia;
Kitą-gi, nors valandoj' taip karsztojoj,
Tylint krutinėj' giliai užkavojo.

Lietavors baigė ir rodosi lauktu,
Kad su liepimais Rinvit's atsitrauktu,
Bet Rinvit's stovi; dumoja stovėdam's,
O isz to viso ką girdi, ką mato,
Nors ponas daug užtylėjo kalbėdam's,
Jis vienok viską patsai dasiprato.

Ko czionais tvertiesi? Žino, kad rodos
Svetimos Vieszpacziui niekad n'įtinka:
Viską jis daro — kaip jam geriaus rodos',
Kaip galva liepia, kas szirdžiai patinka,
O ką iszpildyt' tvirtai sudumoja;
Be atmainos to visûmet laikysis. —
Gaisras gesinam's labjaus dar liepsnoja...
Vienok Rinvitas karsztai mylintysis
Tėviszkę, aiszkiai supranta ir žino,
Jog n'iszmintingai labai padarytu,
Jei taip karsztoj' paojingoj' adyno'
Vieszpatį mieriûse draust' nebandytu.
Taip kad galvoj' szias dvi nûmones sveria,
Pirmąją lenkia, o antrąją tveria.

„Vieszpat'", kur tik tavę mieriai szie kelia,
Mes visûmet ėsam tau atsidavę:
Kur tiktai liepsi, kur rodysi kelią, —
Ant vieno žingsnio ne'pleisime tavę, —
Seksim', klausysim'. Bet, mielas ponuli,
Reik ir padonis ant mislių turėti, —
Labą tėvynės niekad nepriguli
Ant savo vieno galvos atidėti.
Atmenu dailiai ir tėvas tavasis,
Nors augszcziaus nûmones laikė savasias,
Bet isz maksztų pakol kardą isztraukė,
Pirm' senesniûsius į rodą vis szaukė.
Taip asz, už stalo sėdėdamas, tankiai
Savo mislis atvirai jam iszdėjau;
Todėl atleiskie ir sziądien nûlankiai,
Kad tavę persergėt' įsidrąsėjau, —
Budamas senas — su plauku žiloku
Atsitikimų datyriau visokių;
Bet ne'tsargum's szios kelionės, bijausi,
Jog nelaimingai labai baigties gali,
Jeigu į Lidą dabartės keliausi,
Tau pagal tiesą prigulinczią szalį, —
Mįkie, jog tas antpûlimas galėtu
Mus su Lidenais suarzinti drucziai —
Likties po tam, budû karės, turėtu
Vieni kaip ponai, kiti kaip vergucziai.

O žinia aplink tûj' grudus pasėja,
Žmonės brandina jûs mislim neliovę,
Mislim brandina, melu užakėja...
Vaisių toks grudas iszdût' gali kartų,
Kurs arzin' meilę ir mažina szlovę.
Tulas nežinąs tûjaus mus nutartu
Esant plėszikais. Netoks papratimas
Tarpu valdonų senovėj' giliojo'
Praboczių musų szalyj' ponavojo,
Kada taip budavo kraustytis imas.
Jeigu norėtum senovę laikyti,
Teikkies senovės žmonių paklausyti.

(Dar neviskas).

Budas Senoves Lietuviu

Kalnénu ir Žemaicziu

PARASZE S. DAUKANTAS.

(Tąsa.)

PREKYBA.

SENOVĖS—LIETUVIŲ.

V.

Platumas ir didumas prekybos rodo didumą ir platumą paczios tautos, kuri prekiavo. It tą patį kożnas Lietuvis Kalnėnas ir Žemaitis regi savo tautoje, kad jis apsiżvalgęs primena sav apkerpėjusios senovės vardus artymųjų tautų, upių, pilių ir krasztų, o nů to sekas, kaip didei plati yra buvusi senovėje jo tautos prekybà ir kaip tolimas pażines yra ana turėjusi, jei visus tůs vardus randa żemaitiszkus, nė kokioje kitoje kalboje neiszguldomus, kaip tiktai paczioje Lietuvių kalboje aiszkiai permanomus, apie nekuriůs pradżioje szio raszto iszguldėme. Kas dar aiszkesniai rodysis, jei priminsime sav, jog svietas pirmu sziltesniame kraszte gyveno, nės ilgainiu ermyderiais ir nelaimomis remiamas traukėsi amżiais į sziaurę, norėdamas tenai savo liůsybę glemżti; tad regima bus, jog Żemaicziai sziapus juros, kaipo sziltesniame kraszte gyveną, pirmaisiais yra buvę, kurie anopus juros sziaurės krasztus turėjo lankyti ir jůs savo vardais praminti. Nesgi visi żino, jog Lietuvių tauta mażne atminamai dar daugiau nė per du szimtu mylių pacziais Żemaiczių pajuriais tęsėsi be perglitos, ką rasztininkai dar praėjusio amżiaus aiszkiai rodo, *a*) o palaikai jos kalbos tůse krasztůse iki sziai dienai tebeesą tai stygavoja. *a*) Tas dar aiszkesniai tai rodo, jog visų kitų tautų atkylimas į Żemaiczių pajurius nů pat Travės upės lig pat Saujos upės visu pajuriu Żemaiczių yra żinomas, kůmet kurios tenai atsidangino ir įsikurė; paczių tiktai Żemaiczių atėjimą visųseniejie rasztai neminavoja, ką dar nůmonė paczioje tautoje tebeesanti patvirtina. Nesgi sziądien Żemgalis arba Latvis pasakodamas praszaliecziui, jis vienas sakosi vieciniku arba vietininku esąs, beje: pirmůju ir tikrůju tos żemės gyventoju, o kiti visi esą szaldros ir praszaliecziai. Jei perskleisim dar pirmůsius rasztus sziaurės rasztininkų, tą paczią teisybę rasime; nesgi pagal jų żinią Odins, pirmasis visos sziaurės valdimieras buvęs isz Żemaiczių kylimo ir savo buveinę Asgardo pilėje pa-Daugavyje turėjęs. *b*) Patys vardai jurinių vėjų, Żemaiczių kalboje sziądien minavojami ir żinomi, rodo, jog Żemaicziai tolimus tolimesnius sziaurės krasztus yra per jurą lankę.

Gilioje senovėje pirmiaus buvo żinoma Lietuvos kraszto prekė arba tavoras, nekaip pati jos tauta. Ir taip Żemaiczių gintaras buvo nevien patiems Graikonims, bet ir Penicijonims żinomas ir kaip auksas branginamas, ir niekur kitur kaip paczių Żemaiczių kraszte iki sziai dienai tegaunamas: kaipogi Moizes ir Aronas jau metůse 1475 pirm gimimo Kristaus ant aukurų kurino gintarus, kuriůs Egiptėnai vadino Sakal. Paskiaus żinoma yra, jog Penicijonys statė gintarus Saliamonui į jo bażnyczią smilkalui. Graikonys Ajaksą savo garbingą vyczių, mirusį metůse 1209 pirm gimimo Kristaus, sudegino ant gintarų krosnies, kuriůs anie vadino elektron: Menelaus Graikonų vieszpats metůse 950 pirm gimimo Kristaus turėjo savo rumus gintarais pierytus. *a*) Erodotas Graikonų rasztininkas, gyvėnęs penktame amżiuje pirm gimimo Kristaus, pasakodamas apie gintarą, kaip apie visųbrangiausį daigtą, sako, Graikonys gauną jį nů sziaurės kailinůczių, ir gůdosi, jog keliaudamas po Lietuvos tyrus, noris jautojosi nů Graikonų prekių apie jo vietą, kurioje jis but esąs gaunamas; nes prekėjai skaugėdami iszreikszti ją nepasakoję jam tiesos.

Ketvirtamjame amżiuje, lig negimus Kristui, Piteas Marsilijos ukininkas tycziomis ėjęs į sziaurę jautotiesi gintarų krasztą, regis nů savo vyresnybės iszsiųstas. Tas mokintas vyras ir żvaigżdinis buk atkėliavęs ant Penicijonų laivo į Żemaiczių pajurius. Jis pasakojo, jog esąs auszrinis pajuris per 150 mylių ilgas isz juros vilnimis iszgraużtas, daug marangių turįs, kuriame gyvenanti tauta, vadinama auszrėnais (aestuarii), it priesz kailinůczių krasztą esanti sala Abalos arba Basileja arba Raumonija vadinama, ant kurios pavasariais juros vilnys iszmetanczios su maurais gintarus, kuriůs żmonės kuriną medżių vietoje ar pardavoją artymiems Teutonams, czia reik minėti, jei kurino, tad dievus garbindami. Tame szaltame kraszte pasakoja Piteas tolesniai „żmonės nežiną derlingų javų ir maż teturį galvijų, patys mintą leisziais (leszіukais) ir kitomis zalisomis bei vaisiais. Tie, kurie turį medaus ir javų, darą isz to sav gėrimą. Javus savo kulą rejose, taip vadinamůse trobėsiůše, pirmu důbose iszdżioviną, be kurių trobėsių jų javai ant lankų nů lytų ir darganų suputu; nesgi tenai kaitrų ir giedrų nėsą. *a*)

It priesz gimimą Kristaus taippat Diodorius, Sicilijos didis rasztininkas, pasakoja, jog niekur kitur tiktai vienoje saloje Basileja, tai yra: szventa vadinamą priesz kailinůczių krasztą esanczioje, teesą gaunami gintarai. *b*)

Ant galo nů to vien gal dar minėti, jog gintaras senovėje yra buvęs brangiu daigtu; nesgi daug iszminczių ir mokintų vyrų norėjo iszreikszti jo gamtos budą ir pradżią. Ir taip Penicijonys tarė gintarus esanczius sakų spůgais. Graikonys vieni tarė medżių syvais, kiti saulės akmeniu, kiti Apoliaus Dievo aszaromis, kiti tapalių ar puszių taippat iszkoriavusiomis aszaromis. *c*)

Pirmamjame amżiuje, gimus Kristui, Romėnai pradėję kariautі su Girionais (Germani), sziaurėje gyvenancziais, grusdamamiesi tenai tolyn vien ilgainiu iszsijautojo gintarų krasztą, norėdami tůmi padidinti savo lepumą, iszsiuntė tycziomis isz Romos savo vyczių, į Żemaiczių pajurius gintarų pirkti, kursai toje kelionėje metus sutrukęs pagrįżo į Romą su tokia daugybe gintarų, jog visa Roma stebėjosi už vis į vieną luitą, kurs 13 svarų svėręs. Nu jau Romėnai ėmė nevien savo iszeigą ir iszkilmę půszti ir didinti; bet dar ragotines, lazdas ir bruklius savo gintarais gražinti. Ilgainiu taip įsmilo į tą prekę, jog už gintaro menką szmotelį vergą darė.

a) Vendi, qui sunt in Linieburgensi, totum adhuc Prutenicum sermonem, quasi Lituanicum et Curonicum servaut. Bayer in comment. Academ. soc Petropolit T. VIII. p. 360. 361.

a) M. Joh. Eliae Hederi shediasma de lingua Herulica s. Lituanica etc. in Miscellan Berotinen. T. IX.

b) Joh. Voigt Geschich. Preus. I. B. 2. k. s. 196.

a) Siestrzencewicz. Precis des Recherch historiques sur l'origine des Esclavons ou slaves et des Sarmates chap. XXII. 1824 a St. Petersburg.

a) Plinius H. N. L XXXVII. c. 2.

b) Diodorus Sicul L. V. h. 23.

c) Tacitus Germania Cap. XLV. pag. 245.

(Toliaus bus.)

Vyrucziai! Sakaleliai!

Tik nepamirszkite jog Mr. J. Rabinovicz, ką laikė drapanų kromą priesz pacztą, persikelia nů 1 d. Balandżio [April] vienu block'u augszcziaus. Atsimįkite vyrucziai, kad niekur kitur taip pigiai negausite pirkti, kaip pas manę

Mr. J. Rabinovicz.

Parsidůda nebrangiai dirbtuvė safstaf'o su vienu arkliu ir dviem vežimais, kuri randasi ant Elm Stre. Plymouth'e. Kas norėtų tą dirbtuvę nupirkti ir užsiimti tům puikum business'a kurį iki sziol Plymouth'e tik anglai varė, galite pasiteirauti pas J. Paukszti.

Laikykit! Laikykit!

Aleksandrą Narkų, kuris pabėgo su mano paczia Magde Kokrevicziene. Tas szelmis yra 25 metų, szviesiai geltonų plaukų, apskrito veido; paeina jis isz Panevėžio pav., Kauno gub., pavogė 160 dol. ir mainierinias popieras, iszdůtas ant vardo — Martin Smith, suviliojęs mano gelton plaukę, vidutinio ugio, apskrito veido, 24 metų paczią, paeinanczią isz Gražiszkių, Vilkaviszkio pav., kurią buvau vedęs pirm kelių mėnesių, pabėgo. Girdėjau, jog apsigyveno apie Pittsburgh'ą. Kas sugaus jůs, gaus nů manęs nagrados 25 dol. *Motiejus Kokreviczius.*

Důkit žiniąant szio adreso:
Antony Peterson
Box 246 Forest City Pa. (14)

Pajieszkojimai.

Jei kas žino ką apie Teofilių Dulinską, jauną vyrą, paeinantį isz Liepiszkių sodžiaus, Sziaulėnų par., Kauno gub., jau 10 metų Amerike gyvenantį, tai důkite žinią V. Ambrozeyich 358 E. Jersey Str. Elizabeth N. J.

Pajieszkau Jůzapo Kriksztulio, kuris pirm keliolikos metų atvykęs į Ameriką, buvo czion vienoje seminarijoje (Galvestone, Tex.) ir jau nů vienůlikos metų nedůda apie savę žinios. Paeina isz miesto Biržių Panevėžio pav., Kauno gub.

Praszau důti žinią ant adreso: Mr. Ed. Petrauskas Box 1018 Plymouth Luz. Co. Pa. (14)

Knįngos

pargabentos isz užmarės:

Maldų knįgos,

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiszku skarbu 2.25c., 2.75c., 3.25c., 4.00c., 4.50c., 5.00 ir 5.50c.
Senas ir naujas Aukso Altorius $2.25 ir 2.75c.
Garbe Diewuj ant aukszty bės „ „ „ $2.00
Balsas Balandėlės 1.25c., 1.50c. ir 2.00c.
Kninga giesmių arba Kanticzkos „ 75c.
150 Psalmu Dowido karaliaus ant paveikslo kanticzkų 75c.

Istoriszkos dvasiszkos įtalpos knįgos,

Gyvenimas Vieszpaties Jezaus Kristaus, 75c.
Istorija seno ir naujo istatymo su abrozėl. 25c.
Istorija seno istatymo „ „ „ 35c.
Gyvenimas Marijos „ „ 25c
Menuo Szwencziausios Marijos Panos 30c.
Sopulej Motynos Diewo „ „ 20c.
Evangelijós be apdarų 75c., o su apdarais 1.25c
Gywenimaj Szwentuju, ant visų metų kožnos dienos, pirma, antra, treczia ir ketvirta dalis už kožną dalį pő „ „ „ 75c.
Gyvenimas szv. Benedikto Labro „ 10c.
Stebuklai Dievo Szvencz. Sakramente 40c.

Įvairios dvasiszkos knįgos,

Filiotea arba kelias į maldingą gyvenimą 50c.
Pokilis Szventųjų „ „ „ 15c.
Iszguldimas metiniu szwencziu labai naudinga kningelė 10c.
Mokslas Rymo katalikų „ „ 50c.
Kas yra griekas? „ „ 20c.
Nekaltybė „ „ 30c.
Vartai dangaus „ „ 20c.
Garsas apie bajsybes Diewo sudo 35c.
Raktas į dangų „ „ 20c.
Didžioji nedėlia „ „ 5c.
Kaip Sumentją nuspakajįti „ 20c.
Vadovas į dangų „ „ 50c.
Prisigatavojimas ant smerczio „ 50c.
Draugija dėl duszių „ „ 5c.
Lietuviszkos miszios „ „ 10c.
Žine apie gydymą ligų kuno ir duszios, apie Liuterį ir Kalwina 1.00c.

Istoriszkos knįgos svietiszkos įtalpos.

Istorija Lietuvos „ „ „ 50c.
Trumpa senovės Lietuvių Istorija 20c.
Aplinkrasztis kun. Petravyczlaus į Vilniaus dźiakonystės kuningus 1870 m. „ 10c.
Už ką mes lenkams turime buti dėkingi arba nedėkingi, graži knįgutė kurioje apraszyta visi musų prietikiai su lenkais nů pat kriksztо Lietuvos 5c.
Žiponas bei žiponė „ „ 50c.
Žirgas ir vaikas „ „ 25c.
Vytautas didis Lietuvos kunįgaikszti s 40c.
Apie senovės Lietuvos pilis „ 20c.
„Auszra" keturių metų puikůse apdarůse po $1.25 kninga, visas perkant 4.00c.

Knįgos poetiszkos.

Senkaus Jurgis „ „ 25c.
Vitoliorauda, puikus poematas isz senovės lietuvių gyvenimo, 2 knįgos 1.25c.
Důnelaiczio pavasario linksmybės 15c.
Konradas Valenrodas „ „ 10c.
Tėvyniszkos giesmės „ „ „ „ 5c.
Jůkaunos dainos „ „ 5c.
Naujos dainos „ „ 10c.
Birutės dainos „ „ 10c.
Tėvynainių giesmės „ „ 40c.
Pirmutinis degtinės varytojas puiki komedija 10c.

Apysakos.

Palangos Juze, linksmi skaitymai „ 25c.
Kas teisybė tai nemelas puikios apysakėlės isz lietuvių gyvenimo 20c.
Pajudįkime vyrai žemą, puiki apysaka paraszyta patrijotiszkoje dvasėje pagal vengriszką pono A. isz B. autoriaus knįgutės „Kas teisybė tai ne melas 25c.
Žiemos vakaro adynėlė, vokiszkom raidėm 30c.
Muzikėlis „ „ „ 15c.
Pasakų kninga „ „ 25c.

Moksliszki rankvedžiai ir kitokios knįgos

Lietuviszka Gramatika paraszyta kunįgo Mikolo Mieżinio 50c.
Abėcėla „ „ 30c.
Elementorius lietuviszkas „ 15c.
Kninga dėl iszsimokinimo rokundų 25c.
Kninga dėl iszsimokinimo visasvietinės kalbos 15c.
Apie buwimą Diewo „ „ 10c.
Griesznikas priverstas metavotis „ 15c.
Pamokslai apie trusą „ „ 5c.
Talmudas ir musų žydai „ „ „ 10c.
Szkala su kalba „ „ 25c.
Prieszauszris „ „ 20c.
Kaip įgyti pinigus ir turtą „ 25c.
Girtybė „ „ 10c.
Genių dėdė, graži pasakutė kur iszrodyta, kaip labai svietą slogina maskolių valdžia 10c.
Trumpa peržvalga lietuvystės darbų Amerikoje 20c., dėl perkupczių po 10c.
Kalendorius ant 1889 m. 25c. ir ant 1890 m. 25c.
Visoki Abrozėliai su maldelėmis po 5 centus.

KNINGOS

ŁOCNOS SPAUSTUVĖS.

Istorija Katalikų Bažnyczios, „ 1,00.
Europos Istorija su žiamlapiais „ 50 ct.
Pasakojimas Antano Tretininko paraszė vysk. Žemaiczių Motiejus Valancziauskas, 25 ct.
Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 ct.
Dievaitis, apysaka szios gadynės [1,00 ct.
Apieka Diewo „ „ „ „ $1,00.
Aukso Verszis, labai puiki drama „ 20 ct.
Bolesławas arba antra dalis Genowefos 30 ct.
Du pujkus apraszymaj apie nedorybę žydo ir piktą augynimą wajku „ „ $1,00.
Historije gražios Katrukos ir jos wysoki atsy. tykimaj „ „ „ „ 10 ct.
Historije apie gražę Magelona, duktery karalaus isz Neapolo ir apie Petra karejwi 40 ct.
Historije isz łajko Francuzkos wajnos Afrikoj „ „ „ „ 30 ct.
Istorija Septynių Mokintojų ir Lietuvio Sapnas 50c
Jurgis Miłosławskis „ „ 80 ct.
Juozapas Koniuszewskis arba kankinimas Unijotu po waldže maskolaus „ 50 ct.
Konstytucyje dėl darbininku „ 10 ct.
Namelis pusteiniko paraszytas dėl pujkiu Lietuwniku „ „ „ „ „ 75 ct.
Nedorybes Rymo Ciesorių, historije isz łajko ponawojimo Nerono „ „ „ 80 ct.
Pujkus apraszymaj tikru atsytikimu isz czesu wajnos 1863 metu „ „ „ 40 ct.
Prawadnikas angelskos kalbos neabdar. $1,00
o abdarytas „ „ $1,25.
Pujkus apraszymas apie Lietuvą „ $1,00.
Rinalda Rinaldinas „ „ „ $1,50 ct.
Senowes apraszymas apie Duktery Filypo Karejwio „ „ „ „ „ 50 ct.
Sumyszymas arba bajme tury dydeles aklis Tykra tejsybe isz Suwałku gubernijos 15 ct.
Szwiesa Diewo „ „ „ „ 65 ct.
Titkus Persų Karalius, „ „ 25 ct.
Užsystanawik ant to geraj „ „ 50 ct.
Witas ir Korynna historije isz łajko persekiojimo Bažnyczios S. per Deoklecijana 95 ct.

ISTORIJA Katalikų Bažnyczios gaunama yra pas Rev. A. Burba Plymouth Luz. Co. Pa. Box 1053, pas Rev. P. Abromaitį Jordan st. Shenandoah, Pa. kasztůja $1oo.

Vieninteli lietuviszka Saliuna

Forest Cityje netoli geležinkeldvario(dypo) užlaiko **PIJUS VALINCKAS**.

Ateikite tik pas jį vyrai, o nepasigailėsite. Ten visko rasite gerti ir užsikąsti, o pakelevingi rasite jame meilų gaspadorių, kuris savo namůse jums kůgeriausią vigadą suteiks. (18)

Geriausia užeiga dėl lietuvinįkų pas:

J. Zabliacką,

W. Centre str., Mahanoy City, Pa.

Randasi gera arielka, alus ir visoki likieriai, o taipogi cigarai puikus, isz Turkijos pargabenti, kurių dumelis taip sveikas, jogei gydo kosulį.

Chamberlaine's Eye and kin Ointment.

Tikra gydykla nů kroniszko sopėjimo akių, dedervinių, galvos nuparkimo, kroniszkųjų skaudulių, drugio skaudulių, iszbėrimų, niežų, nusibrozdyjimų, papų bei homeroidiszkų skaudulių. Yra tai vėsinanti ir stapdanti skausmus gydykla. Szimtai ligonių pagijo per ją, kada jau jokios liekarstos negelbėjo. Parsidůda dėžutėse po 25 ir 50 centų visose aptiekose.

Vaistas (liekarstos) nů paralyžiaus.

Motinų rekomendacija. Mes pažįstame daugel motinų Centervile'je, kurios neapsieina be Chamberlain'o Cough gydyklų savo namůse ir kasdieną jas prirodija kitiems. Isz savo paczių patyrimo galime pasakyti, jog tas vaistas iszgydo nů perszalos musų vaikus. — Ukėsai Centerville South Dakota. Parsidůda po 50 centų bonkutė visose aptiekose.

Reumatizmas greitai iszgydytas.

Trįs dienos tai labai trumpas laikas, kuriame galima iszsigydyti nů reumatizmo; bet tai galima padaryd pasinaudojant tam tikrais vaistais, kaip tai parodo atsitikimas su James Lambert, isz New Brunswick, Ill.: „Asz turėjau didelį reumatismą kojose, sako jis, ir nusipirkau bonkutę vaisto Chamberlain'o Pain Balm. Jis iszgydė manę į 3 dienas, dabar asz visiszkai sveikas ir kiekvienam galiu prirodyti tą vaistą (Chamberlain Pain Balm) nů reumatismo" Parsidůda po 50 centų už bonkutę visose aptiekose.

Cholerino Pennsilva. Swickley Penn. Pas mus pradėjo siausti cholerina neseniai — taip ją pavadino musų daktarai. Asz padariau gerą biznį pardůdams Chamberlain'o vaistą Colic, Cholera ir Diarrhoea. Asz Pardaviau 4 tuzinus bonkuczių į nedėlią ir tas vaistas labai iszdirbo man vardą. Daug žmogystų iszsigydė su tů vaistu nů diarrhoeos į 2 ar 3 sąvaites (nedėlias), imdami mažą jo porciją P. P. Knapp. Ph. G.

Parsidůda po 25 ir 50 centų už bonkutę visose aptiekose.

Saliunas.

Geriausias vynas, arielka likieriai, alus ir cigarai, pas

Zigm. Twarowski
Alden Pa.

Puikus Lietuviszkas
Saliunas
Mahanoy City, Pa.
KAZIMIERO PETRIKO.
ant ulyczios E. Centre str., No. 314.

Czionai galima gauti, kiek tik duszelė užsimano: atsigerti ků skaniausio aluczio, saldžios, karczios ir kokios tik norėsite ariekėlės, kad ir cukrevotos, užsirukyti puikų cigarą.

Praszau atsilankyti ir to visko pabandyti!

Pirmutinis Lietuviszkas
Saliunas
Mt. Carmel, Pa.

Czion randasi geriausi gėrymai, kaipo tai: alaus gardaus, vyne saldaus, arielkų visokių, o cigarai, cigarai! tikrai geriausi, nės isz paczios Turkijos pargabenti. Czion žmogus reikale gauna prieteliszką rodą.

Lietuvininkai hurra visi pas
VINCĄ JUKNELĮ
109 Oak St. Mt CARMEL, PA.